

**Protocol
pentru aranjarea chestiunilor decurgând din prezența
în România a Misiunii Militare Germane**

În urma propunerilor care au fost prezentate de Conducătorul Statului român, domnul general Antonescu, domnului general von Tippelskirch, din Înaltul Comandament al Forțelor Armate germane, în privința trimiterii unei misiuni militare, s-au întrunit în ziua de 17 octombrie 1940 în clădirea Marelui Stat Major al armatei române reprezentanții români și germani pentru a pregăti de comun acord reglementarea chestiunilor care rezultă din sosirea, între timp, a unei misiuni militare germane în România.

Discuțiile comune între reprezentanții români și germani au dus la stabilirea unor propuneri privind: hrana, cartiruirea, transportul, transmisiunile, poșta și telegraful, reglementarea chestiunilor vamale și juridice, toate acestea fiind cuprinse în prezentul protocol care are 7 anexe.

Subscrișii, domnul general Tătăranu, din partea României, și domnul consilier de legăție cl. I doctor Lohmann, din partea Germaniei, declară de comun acord prin semnăturile personale, de a prezenta aceste propuneri guvernelor respective ca bază a unui acord care urmează a se încheia.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

Anexa 1

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la aprovizionarea cu hrană

A. Generalități

Armata română va procura, pune la dispoziție și plăti hrana totală pentru membrii Misiunii Militare Germane.

În principiu, hrana se va preda în natură conform rațiilor fixate pentru armata germană.

Același principiu se aplică și pentru hrana cailor (rații de furaje).

Tabelele de rații pentru hrana oamenilor și animalelor se vor preda ulterior.

Misiunea Militară Germană nu va cere alimente care nu se produc în România, sau care se găsesc numai în cantități foarte reduse.

Subzistențele prevăzute pentru armata germană, care totuși nu pot fi procurate în România, vor putea fi importate de Misiunea Militară Germană, cu scutire de vamă, în măsura în care sunt disponibile în Germania, costul acestor subzistențe și a transportului lor de la granița germană urmând a fi suportate de armata română.

În cazul când membrii aparținând Misiunii Militare Germane, din motive de serviciu nu pot lua masa la ordinar, pentru aceștia nu se va face aprovizionarea în natură.

În schimbul subzistențelor, vor primi conform tarifelor germane, plata hranei în bani, care va fi trecută în contul armatei române.

B. Modul de procurare

Armata germană va indica în apropierea cantonamentelor, locul depozitelor de subzistențe.

Asigurarea capacității de depozitare revine deci armatei române, care suportă și plata chiriei.

După stabilirea definitivă a depozitelor, armata română va dispune cât mai curând dotarea lor cu stoc de subzistențe pentru zece zile, a cărui compunere rezultă din tabelul predat prealabil.

Necesarul în subzistențe pe timp de zece zile, trebuie să existe în depozite în mod permanent.

Tabelul prealabil predat, cuprinde cantitățile totale ale necesarului în subzistențe pe timp de zece zile.

Modul de repartitie a cantităților pe anumite depozite, se va comunica armatei române, după stabilirea definitivă a cantonamentelor.

Trupele germane vor primi din aceste depozite, din două în două zile, câte 2 rații de subzistențe. Reumplerea curentă a depozitelor se va face de armata română, în așa fel încât la fiecare două zile, livrarea celor două rații zilnice trebuie să reintre în depozite.

Pentru fiecare din aceste depozite de subzistențe, armata română va pune la dispoziție, pe tot timpul, un ofițer șef de depozit.

Atribuțiile acestui ofițer sunt de a primi subzistențele de la furnizori, de a conduce toate tratativele cu aceștia, de a supraveghea predarea exactă a alimentelor din punct de vedere cantitativ, de a controla buna calitate a alimentelor, de a îngriji de contabilizarea regulată a operațiilor de manipulare și de a preda (contra recipise) alimentele Serviciului de Subzistență german.

Serviciul de Subzistență german primește numai alimente ce n-ar putea da loc la nici o obiecție.

După ce alimentele au fost predate către funcționarul german respectiv, armata germană va dispune de ele. Din acest moment armata germană preia paza depozitelor.

Cererile pentru reumplerea depozitelor din două în două zile, cu câte două rații zilnice, se vor comunica din timp printr-o notă scrisă, șefului depozitului român, de către Serviciul de Subzistență german, astfel încât să fie asigurat stocul permanent de zece zile.

Dacă cererile relative la subzistențe, conțin feluri de alimente, care după afirmațiile șefului depozitului român nu pot fi livrate, atunci de comun acord, șeful depozitului român și Serviciul de Subzistență german, vor substitui acestea cu alte alimente de aceeași valoare nutritivă.

În afară de șeful permanent al depozitului român, comandantul garnizoanei, sau respectiv organele sale, sunt competente și răspunzătoare de soluționarea chestiunilor în legătură cu hrănirea trupelor.

C. Detalii

Privitor la livrarea alimentelor în natură se vor avea în vedere următoarele:

a) Aprovizionarea trupelor germane cu carne proaspătă și cârnați se va face prin livrarea de vite vii (cornute, porci și oi). Tăierea incumbă armatei germane. În cazul când randamentul măcelăriilor militare germane nu va fi suficient pentru acest scop, adică pentru aprovizionarea totală a trupelor germane, atunci armata română preia cheltuielile pentru procurarea mâinii de lucru (măcelari români), cât și pentru întreținerea abatoarelor.

b) Aprovizionarea cu pâine urmează să se facă prin livrări de făină de secară și grâu, în proporția de 70% făină de secară și 30% făină de grâu. Secara necesară măcinării va fi pusă la dispoziția armatei române, contra cost, potrivit convenției speciale încheiată între armata română și Comisarul special pentru chestiuni economice germane în România.

Aceeași procedură se aplică în ceea ce privește nevoile în măcinș de fasole soia, precum și în alte cazuri similare. Costul măcinșului privește armata română. Făina se pune la dispoziția Serviciului de Subzistență german.

Norme relative la procentul de extracție se vor comunica ulterior de către armata germană.

Fabricarea pâinii se va face de către brutăriile de campanie germane. În cazul când randamentul brutăriilor de campanie germane va fi prea mic și va fi necesar a se apela la brutari și brutării românești, costul acestora va cădea în sarcina armatei române.

c) Dacă din cauza depărtărilor prea mari, aprovizionarea unora din trupele germane, cu carne proaspătă, cârnați proaspeți și pâine nu se va putea face prin grija formațiunilor proprii de măcelărie sau brutărie, armata română se va îngriji să livreze acestor unități, astfel de alimente care corespund gustului soldatului german.

d) Ingrediente verzi, ca de exemplu: pătrunjel, țelină, praz, mărar, salată verde și spanac, ca legume, care se strică ușor și nu pot fi depozitate, vor putea fi cumpărate de micile unități, prin intermediul șefului de depozit român. Costul respectiv cade în sarcina armatei române.

D. Instalații de bucătărie

Dacă în garnizoane există bucătării fixe, acestea se vor pune la dispoziția armatei germane. În caz contrar este nevoie să se recurgă la întrebuițarea bucătăriilor de campanie proprii.

E. Cazinou ofițeresc și aprovizionarea lui

În intenția de a se organiza un cazinou ofițeresc pentru Statul Major al Misiunii Militare Germane din București, se pleacă de la principiul că se fixează aceleași rații de hrană, atât cantitativ, cât și calitativ, ca și pentru alt soldat.

În cazul când ar reieși nevoia să se reglementeze aprovizionarea ofițerilor Misiunii Militare Germane din București, sub forma unei antreprize de aprovizionare, atunci armata română va angaja, de acord cu Misiunea Militară Germană, un antreprenor, care va cumpăra alimentele necesare în cadrul rațiilor fixate.

Sumele necesare se vor pune, în acest caz, la dispoziția antreprenorului de către armata română. După înființarea antreprizei, armata română, de acord cu Misiunea Militară Germană, va angaja o bucătăreasă, cât și personalul auxiliar de bucătărie. Cheltuielile cu antreprenorul, bucătăreasa și ajutoarele de bucătărie se suportă de armata română.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Anexa 2

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la cazare

Autoritățile militare române consimt să acorde cazarea trupelor germane, a alimentelor, a materialelor de război, a materialelor auto etc., birouri, magazii (magazii pentru efecte etc.) ateliere, cu tot inventarul necesar acestor localuri și încăperi, precum și

toate materialele consumabile, combustibilul pentru încălzire, lumină, apă, curent electric industrial, după nevoile armatei germane.

În afară de aceasta, fiecare om va primi un dos de saltea, iar, după posibilități, și una pătură, lenjerie de pat și prosoape.

Autoritățile militare române vor dispune ca localurile și mobilierul respectiv, puse la dispoziție, să fie predate în mod ireproșabil din punct de vedere igienic.

Localurile și mobilierul necesar lipsă, vor fi construite sau procurate de către autoritățile militare române.

Dacă, din lipsă de timp, sau din alte motive, trupele germane vor fi nevoite să le construiască sau să le procure singure, atunci autoritățile militare române vor rambursa costul lor, preluând totul după inventar.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Anexa 3

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la stabilirea modalității de transport pe Căile Ferate Române pentru militarii germani și materialele de orice fel aparținând armatei germane în România

1. Transporturi de serviciu.

Fiecare militar german (ofițer, subofițer sau grad inferior) și funcționar aparținând armatei germane, ca și toate bunurile și materialele (animale inclusiv) necesare armatei germane, vor fi transportate fără plată pe Căile Ferate Române.

Militarii germani vor călători astfel:

- ofițerii în clasa I;
- subofițerii în clasa a II-a;
- gradele inferioare în clasa a III-a.

Funcționarii civili ai armatei germane călătoresc în clasa corespunzătoare gradului militar.

Pentru transporturile germane de serviciu se vor da foi de drum asemănătoare cu acelea întrebuințate de armata română, pentru fiecare transport de: ofițeri, subofițeri, grade inferioare și materiale de orice fel.

Călătoriile de concediu, în și din Reich, sunt considerate călătorii de serviciu.

2. Călătorii pentru interes particular.

Pentru transporturi în interes personal, militarii germani și funcționarii aparținând armatei germane vor plăti 25% din tariful de călătorie în vigoare, călătorind în aceleași clase ca mai sus.

3. Prescripții.

a) Se vor elibera abonamente de serviciu, fără plată, de către Direcția Generală C.F.R.:

- șefilor misiunilor germane;
 - șefilor de stat major ai acestor misiuni;
 - pentru opt ofițeri din Serviciul Transporturilor Misiunii Germane.
- Secția a 6-a din Marele Stat Major va face diligențele cuvenite.

b) Misiunea Germană va avea la dispoziție un vagon de stat major pentru călătoriile de serviciu ale șefilor de misiuni.

c) Imprimarele pentru transporturi de serviciu vor fi puse la dispoziție de către Ministerul Apărării Naționale român, Direcția Intendenței, după cererea Marelui Stat Major și în numărul necesar armatei germane din România.

d) Pentru transporturile de orice fel, necesitate de trupele germane care vin și pleacă din România, se va încheia o convenție separată pentru reglarea plății acestor transporturi pe căile ferate ungare.

e) Condițiile stabilite mai sus, pentru transporturile necesare armatei germane pe C.F.R., se vor dezvolta de comun acord, printr-o instrucțiune de detaliu.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Anexa 3 a

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la aprovizionarea cu carburanți

Produsele petroliere necesare misiunilor militare germane din România, vor fi puse la dispoziție, de către Guvernul român, în mod gratuit.

În ceea ce privește carburanții speciali și lubrifianții necesari a fi aduși din Reich, vor fi procurați de armata germană și nu vor fi supuși la taxele vamale.

Costul transporturilor de la frontiera germană, privește Guvernul român.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Anexa 4

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la transmisiuni telefonice cu fir și transmisiuni radio

1. Toate legăturile telefonice (urbane și interurbane) necesare Misiunii Militare Germane vor fi puse la dispoziție de către statul român, în mod gratuit și în limita posibilităților;

2. Legăturile telefonice internaționale în afara teritoriului român vor fi încheiate de către Ministerul Poștelor Germane.

Legăturile internaționale indispensabile statului român nu vor putea fi cerute de către Misiunea Militară Germană.

3. În ceea ce privește construcțiile noi necesare, materialul va fi pus la dispoziție de către autoritățile române.

La executarea acestor lucrări va participa, la cerere și personalul Misiunii Militare (terestre și aeronautice) Germane.

4. Legăturile telefonice interurbane cerute de Misiunea Militară Germană, în afara orașului București, vor fi puse la dispoziție între oficii.

Legăturile de la oficii la posturile germane vor fi executate de Misiunea Militară Germană.

5. Întregul material necesar punerii în funcțiune a legăturilor va fi pus la dispoziție de către Misiunea Militară Germană; de asemenea și instalațiile tehnice interioare.

6. La repararea liniilor telefonice deteriorate de împrejurări ale războiului și pentru a căror înlăturare Misiunea Militară Germană are un interes deosebit, va participa, la cererea autorităților române, și personalul german.

7. Toate legăturile radio, în interiorul țării cât și cu exteriorul țării, instalate de către Misiunea Militară Germană (terestră și aero), vor fi comunicate Marelui Stat Major român, la fixarea frecvenței de lucru și a indicativelor.

Armata germană va ține seama în această privință de nevoile comunicațiilor radio române.

8. Nu se intenționează de a se întrebuința materialul de radio român pentru nevoile armatei germane.

9. Chestiunea schimbului de informații meteorologice între stațiunile române și germane rămâne rezervată unei reglementări ulterioare.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Anexa 5

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la traficul poștal telegrafic

1. Toată corespondența poștală și coletăria vor fi expediate prin oficiile militare germane din zonele de cantonare.

De la aceste oficii se va transporta prin mijloacele unităților germane la stațiile de cale ferată române apropiate, toată corespondența poștală și coletăria.

Transportul din aceste stații la București sau la stațiile de pe linia ferată București – Arad, se va face cu vagoanele poștale normale pe itinerarele actuale ale C.F.R.-ului.

Comandamentul german delegă câte un soldat german care va primi și însoți corespondența și coletele în vagoanele normale poștale de la stațiile de primire la București sau la stațiile de destinație.

În cazul când Comandamentul german va constata că vagoanele poștale normale, pe itinerarii nu sunt suficiente, se vor atașa la trenurile regulate vagoane speciale poștale în care va lucra numai personal german.

Pentru expediția poștei și coletăriei de la București în Germania, Comandamentul german va preciza trenul la care se va atașa vagonul special.

În scopul manipulării pachetelor și corespondenței în București, Direcția Generală P.T.T. pune la dispoziția Comandamentului german două camere în localul Poștei din Gara de Nord.

Prelucrarea și expedierea poștei germane la București se va efectua exclusiv cu personal german.

Toate aceste transporturi se vor face în contul Ministerului Armatei Române.

2. Telegramele Comandamentului german în interiorul țării vor fi expediate în general pe rețeaua de transmisiuni specială, care urmează să fie pusă la dispoziția Comandamentului. Expedierea pe această rețea se va face în contul Ministerului Armatei Române.

De asemenea Comandamentul german, pentru localitățile unde nu are instalate oficii militare speciale germane va putea expedia telegramele și prin oficiile civile și militare române; toate aceste expediții se vor face în contul Ministerului Armatei.

Aceste telegrame vor fi predate oficiilor civile și militare române, cu ștampila Comandamentului german respectiv și semnătura unui ofițer german.

Guvernul german va interveni pe lângă Administrația P.T.T. ungară pentru a obține scutire de taxe de tranzit pentru telegramele izolate ale Comandamentului militar german expediate din România în Germania și din Germania în România.

De asemenea, se va interveni de către Guvernul german la Administrația P.T.T. ungară și pentru scutirea de taxe sau chirie pentru liniile telegrafice puse la dispoziția Comandamentului german și care traversează teritoriul ungar.

3. Liniile telegrafice necesare Comandamentului militar german se vor pune la dispoziție la cerere, în aceleași condiții ca și armatei române și în contul Ministerului Armatei Române.

Toate cererile de linii telegrafice vor fi adresate de Comandamentul militar german Direcției Generale P.T.T., pentru a se cere aprobarea lor de la Marele Stat Major român.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Anexa 6

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la chestiunile de vamă

1. Vor fi libere de orice control vamal la intrare și ieșire:

a) Toate transporturile armatei germane.

b) Toate vagoanele izolate trimise de armata germană, care conțin numai arme, echipament, ateliere, unelte și alte obiecte destinate trupelor germane.

2. Membrii armatei germane care vor intra în țară vor putea să aibă asupra lor, în afară de obiectele prevăzute la punctul b, numai lucruri necesare călătoriei.

3. Controlul la intrare și la ieșire se va face numai prin armata germană și nu prin organele vamale ale Statului Român.

Prin aceasta, armata germană preia garanția că hotărârile luate între statul român și Guvernul german relativ la import și export vor fi respectate.

4. Ceea ce se poate importa și exporta, cantități și fel vor fi hotărâte între domnul locotenent-colonel Dragomir, ministrul coordonării și domnul Neubacher, trimisul extraordinar al Germaniei pentru chestiuni economice, de acord cu autoritățile militare.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Anexa 7

Propuneri pentru o înțelegere provizorie relativă la chestiunile de drept

I

Guvernul Reich-ului și Guvernul României stabilesc ca toți militarii germani aflați pe teritoriul României să se bucure de privilegiul extrateritorialității. Sunt deci valabile următoarele dispoziții:

II

Infracțiunile comise în România contra armatei germane sau contra militarilor germani se vor cerceta și judeca de autoritățile române, conform dispozițiilor care sunt prevăzute pentru infracțiunile comise contra armatei române și contra militarilor români. Dispozițiile, care privesc raportul de ierarhie militară, se vor aplica numai atunci când vor fi stabilite. În mod reciproc se vor pedepsi militarii germani pentru infracțiuni comise de ei împotriva armatei sau militarilor români și a persoanelor civile din România; cercetările și judecata se vor face de autoritățile germane.

III*

În cazul când un militar german va fi prins în flagrant delict de comiterea unei crime, acesta va putea fi arestat în mod provizoriu de autoritățile române, dacă există bănuiala că va fugi și dacă nu poate fi identificat imediat. Nu poate fi arestat un ofițer sau un grad asimilat acestuia, dacă poartă uniformă sau dacă se poate legitima ca ofițer. Arestatul va fi predat cât mai curând posibil autorităților militare germane.

IV

Autoritățile armatei germane în țară și autoritățile române își vor da reciproc ajutor pentru îndeplinirea procedurii.

Cercetările în edificii, încăperi și stabilimente puse la dispoziția armatei germane sau puse la dispoziția militarilor germani în România, în interes de serviciu, vor fi făcute numai de autoritățile militare germane.

Dacă în cursul procesului contra unui militar german bănuiala se îndreaptă și contra unor persoane care cade sub competența instanțelor române, atunci acest lucru va fi comunicat de către tribunalul militar german autorităților române competente, în care caz se vor trimite copii de pe acele acte.

Dacă în cursul unui proces contra vreunei persoane de competența instanțelor române, bănuiala va cădea asupra unui militar german, atunci instanța română va comunica acest lucru tribunalului militar german, în care caz se vor trimite copii de pe acele acte.

V

Tribunalele militare germane în România și autoritățile române își vor comunica reciproc sentințele lor, întrucât acest lucru va fi necesar intereselor comune.

VI

Guvernele ambelor țări vor admite publicarea sentințelor relative la procesele penale în legătură cu prezența militarilor germani în România, numai în baza unui acord prealabil.

VII

Statul român este responsabil pentru pagubele provocate de militarii germani în România în exercițiul serviciului, în aceleași condiții în care este responsabil pentru pagubele cauzate de militarii români.

Referitor la cererile în regres în legătură cu dispozițiile aliniatului de mai sus și alte cereri de despăgubire contra militarilor germani din România, decide o comisie mixtă, reglementarea între state rămânând rezervată unei convenții speciale.

VIII

Tribunalele militare germane judecă în încăperile Legației Germane.

[...]

*) P.S.

Delegația română acceptă toate punctele de mai sus, afară de dispozițiile art.III. Ea propune un nou text, pe care îl predă delegației germane cu următorul conținut:

Art. III. -, „În cazul când un militar german va comite o crimă sau un delict, acesta va putea fi reținut, în mod provizoriu, de ofițerii de poliție judiciară română, care vor încunoștința de îndată autoritățile germane, în vederea cercetărilor, cărora le va preda pe învinuit.

Dacă infracțiunea este comisă cu participarea locuitorilor statului român, cercetările se vor face în comun de autoritățile germane și române, actele fiind făcute în dublu exemplar, întrucât afacerea va fi disjunsă”.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

22 octombrie 1940

Marele Stat Major

-Cabinet-

Anexa
la Protocolul încheiat la 22 octombrie 1940
referitor la chestiunile de drept

În conferința de la 5 noiembrie 1940 între delegația germană și delegația română, s-a convenit de comun acord ca articolul III din anexa nr. 7 să rămână valabil în forma inițială; deci, se renunță la propunerea formulată de delegația română la finele anexei 7.

General (ss) N. TĂTĂRANU

(ss) Dr. LOHMANN

6 noiembrie 1940

A.M.R., fond M.St.M., Secția a 7-a Legătură cu Armatele Aliate, dosar 21, filele 5 – 20.